

DOUĂ FRAGMENTE INEDITE DIN TEXTUL SLAVON AL ÎNVĂȚĂTURILOR LUI NEAGOE BASARAB CĂTRE FIUL SĂU TEODOSIE

G. MIHĂILĂ

Cu prilejul Primului Congres de studii sud-est europene, ținut la Sofia în 1966, am avut ocazia să cercetez, în ziua de 2 septembrie, la Biblioteca Națională „Chiril și Metodie”, prețiosul manuscris al versiunii originale, slavone, a *Învățăturilor lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie*¹. Parcurgînd manuscrisul filă cu filă — căci se știe că acestea s-au păstrat în neorînduială și cu mari lacune² —, am constatat că, față de 98 de file, cite avea la data descoperirii lui de către P. A. Lavrov, în 1894³, și a descrierii de către B. Țonev, în 1910⁴, acum are 111 file, deci cu 13 mai mult. Urmărind cele trei numero-tări moderne succesive, făcute de cercetătorii anteriori și de bibliotecari, am observat că pe f. 99a este aplicată ștampila bibliotecii, cu numărul de înre-gistrare 1583 și cu data 1921 (deasupra este scris, de asemenea, N 276/369), ceea ce m-a dus la concluzia evidentă că de aici încep cele 13 file noi (99—111), care, fiind înregistrate la 11 ani după publicarea descrierii lui B. Țonev, n-au mai intrat în atenția cercetătorilor. Este adevărat însă că, așa cum se păstrează în p ezent manuscrisul, ordinea filelor nu respectă nici ultima numerotare, ci

¹ Mulțumesc călduros profesorului Manio Stoianov, șeful secției manuscrise, care mi-a pus cu multă bunăvoință la dispoziție manuscrisul.

² Textul slavon păstrat reprezintă aproximativ o treime din opera originală.

³ Vezi *Слова наказательные воеводы валашского Иоанна Нягоя к сыну Феодосию* (Памятники древней письменности и искусства, CLII), St. Pb., 1904, p. I. După cercetările făcute în Biblioteca Națională din Sofia în 1894, P. A. Lavrov a prezentat manuscrisul în 1895 într-o ședință la „Императорское общество истории и древностей российских при Московском университете” (*Слова наказательные воеводы валашского Нягоя сыну своему Феодосию*, „Чтения в императорском обществе истории и древностей российских...”, VI, Moscova, 1896, p. 4—16). Manuscrisul a fost descris apoi pe scurt, în 1897, de către Sv. Vulović, dar această descriere a apărut abia după moartea lui, în 1900: *Опис словенских рукописи Софийске Народне Библиотеке*, „Споменик Српске Краљевске Академије”, 2-и разред, 33, Belgrad, 1900, p. 44—45, nr. 223 (83) și 224 (123). Vezi St. M. Roman ski, *Българска книжнина в Ромъния и едно нейно произведение (По повод на издание то на П. Ф. Лазров, Слова наказательные...)*, „Известия на Семинара по славянска фило-логия при Университета в София за 1904 и 1905 год.”, Sofia, 1905, p. 60—63.

⁴ *Опис на ръкописите и старопечатните книги на Народната Библиотека в София* II], Sofia, 1910, p. 260—261, nr. 313 (83, 123).